

TOISEN ASTEEN KOULUTUS KAIKILLE

NÄIN LUKIOLAISTEN LIITTO SEN TEKISI

SUOMEN
LUKIOLAISTEN
LIITTO

Työtä, toimeentuloa ja hyvinvointia – koulutus tuottaa hyvää sekä yksilölle että yhteiskunnalle. Työn murros tarkoittaa sitä, että tarjolla on yhä vähemmän mielekästä tekemistä pelkän perusasteen taitojen ja tietojen varassa olevalle. Siksi tavoitteena on oltava, että kaikki suorittavat vähintään toisen asteen koulutuksen.

Koulutustason nostamisen on tarkoitettava myös osaamistason nostamista. Pelkkä todistus läsnäolosta ei riitä, vaan osallistumisastetta lisäämällä on samalla vahvistettava myös motivaatiota oppimiseen ja yleistä koulutusmyönteisyyttä.

PERUSTAITOJEN VAHVISTAMINEN

Toisella asteella opiskelu on intensiivistä sekä vaatii perusopetusta enemmän itseohjautuvuutta. Opinnoissa etenemisen kannalta on tärkeää, että perusopetuksessa on saatu riittävän vahva pohja perustietojen ja -taitojen osalta. Samalla on huolehdittava, että toisella asteella ei oleteta sellaista osaamista, jota perusopetuksessa ei käsitellä.

- Kymppiluokan ja valmistavien koulutuksen leimaa on poistettava; tehdään valmistavan koulutuksen tarjonta näkyväksi.
- Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen opetussuunnitelmien täytyy muodostaa jatkumo.

SISÄINEN MOTIVAATIO JOHTAA OPPIMISTA

Oppimistulosten kannalta on olennaista, että oppilas tai opiskelija on innostunut opiskeltavasta asiasta. Koulujen on herätettävä motivaatio ja innostus opiskeluun joka päivä. Halu oppia ja kehittää itseään on tärkeä osa myös elinikäisen oppimisen periaatteita.

OPINTO-OHJAUS

Oikea-aikainen ja hyvin saatavilla oleva opinto-ohjaus tukee niin opiskelutaitojen kehittymistä kuin oman suunnan löytämistä. Opinto-ohjaus on keskeisessä roolissa monessa koulutusjärjestelmään liittyvässä uudistuksessa. Opinto-ohjausta tulee kehittää sekä määrällisesti että laadullisesti. Lisäksi tulee tunnistaa aineenopettajien erityinen rooli vahvuuksien tunnistamisessa ja koulutuslavalinnojen tekemisessä.

- Kehitetään toimintakulttuuria, jossa motivaation vahvistaminen on päämäärä. Peilataan opiskeltavia asioita opiskelijan vahvuuksiin ylppäritärppien sijaan.
- Vahvistetaan opiskelija-keskeistä oppimista.
- Luodaan mahdollisuus yksilöllisiin opintopolkuihin sekä omiin vahvuuksiin ja kiinnostuksen kohteisiin syventyminen.

- Vahvistetaan koko koulu ohjaa-periaatetta ja lisätään myös aineenopettajien ohjaus-osaamista.
- Turvataan opinto-ohjauksen resurssit ja asetetaan enimmäisohjattavien määräksi 200 opiskelijaa opinto-ohjaajaa kohden.
- Kohdennetaan resursseja ryhmäohjauksesta henkilökohtaiseen ja pienryhmäohjaukseen.
- Säädetään oikeus opinto-ohjaukseen nivelvaiheissa perusopetuksen tai toisen asteen päättävälle, ilman jatko-opiskelupaikkaa jääneelle nuorelle.
- Käynnistetään valtakunnallinen opinto-ohjauksen kehittämisohjelma.

ONGELMIEN TUNNISTAMINEN JA ENNALTAEHKÄISY

Opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttavat niin opiskeluun kuin henkilökohtaiseen elämään liittyvät kysymykset. Koulu-ympäristössä on oltava hyvä ja välittävä ilmapiiri, jossa jokainen kokee olonsa turvalliseksi ja uskaltaa pyytää apua itseä askarruttaviin ongelmiin. Opiskelijoiden ongelmia ehkäistään parhaiten yhteisöllisellä opiskeluhoitotyöllä ja varhaisella puuttumisella.

KOULUVIIHTYVYYTTÄ RAKENTAMASSA

Suomalaisten oppilaiden kouluviihtyvyys on alhaista. PISA-tutkimuksessa 2015 todettiin, että jopa 15 % oppilaista ei koe olevansa osa kouluyhteisöä. Koko opintopolussa on kiinnitettävä huomiota yhteisöllisyyden vahvistamiseen.

- Siirretään painopistettä opiskeluhoitokorjaavista toimista yhteisölliseen, ennaltaehkäisevään toimintaan ja kehitetään koko oppilaitoksen henkilökunnan osaamista opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa ja ongelmien tunnistamisessa.
- Seurataan opiskelijoiden hyvinvointia säännöllisesti erilaisin tiedonkeruumenetelmin ja hyödynnetään kerättyä tietoa opiskeluhoitotoimenpiteissä ja erityisesti yhteisöllisen opiskeluhoitokorjaavien tavoitteellistamisessa.
- Kehitetään tiedonkulkua opiskelijan opiskelukykyyn liittyvissä kysymyksissä, jotta tietoa kulkee sujuvasti mukana koko koulutuspolun ajan.
- Kehitetään oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmiä monipuolisiksi ja nykyaikaisiksi.
- Vahvistetaan osallisuutta systemaattisella palautejärjestelmällä ja tukemalla oppilas- ja opiskelijakuntatoimintaa.
- Kannustetaan matalan kynnyksen vuorovaikutukseen oppilaiden/opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä.
- Varmistetaan opettajien arviointiosaaminen sekä reilut ja läpinäkyvät arviointikäytännöt.

JOKAISEN OIKEUS OPISKELLA

Lähes kaikki perusopetuksen päättävät (99,9 %) hakevat toisen asteen koulutuspaikkaa yhteishaussa. Kaikki eivät kuitenkaan saa opiskelupaikkaa toisella asteella. Yksi olennainen tekijä toisella asteella pysymiseen on myös se, että saa opiskella itselleen mieltuisassa opiskelupaikassa. Kaikki eivät kuitenkaan välttämättä pääse ensimmäiseen toivepaikkaansa aloituspaikkojen ollessa rajalliset esimerkiksi erityisen koulutustehtävän oppilaitoksissa.

- Säädetään subjektiivinen oikeus opiskelupaikkaan toisella asteella ja taataan kaikille maksuton opiskelu toisella asteella.
- Turvataan alueellisesti kattava toisen asteen oppilaitosverkko ja huomioidaan aloituspaikamääristä päätettäessä kysyntä.
- Sisällytetään ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen valmistavat koulutukset yhteishakuun.
- Tehdään näkyväksi toisen asteen opiskeluvaihtoehtoja monipuolisesti perusopetuksen opinto-ohjauksessa.
- Velvoitetaan koulutuksen järjestäjät tarjoamaan lukiodiplomeita vähintään niissä aineissa, joita oppilaitoksessa on tarjolla. Lisäksi laajennetaan lukiodiplomien kirjoa nykyisestä mm. tiedeaineisiin.

TOIMIVAT TUKIPALVELUT

Opiskelua ja hyvinvointia tuetaan parhaiten monipuolisilla, laadukkailla ja hyvin resursoituilla tukipalveluilla. Nuorten kynnystä pyytää apua niin henkilökohtaiseen elämään kuin koulunkäyntiin liittyvissä ongelmista on madallettava, jotta niihin voidaan puuttua ajoissa.

- Opiskeluhuollon palveluiden on oltava yhdenvertaisesti saatavilla kaikilla alueilla. Korjataan puutteet opiskeluhuollon resursseissa, erityisesti psykologi- ja lääkäripalveluiden saatavuudessa.
- Tukipalveluissa kiinnitetään erityistä huomiota tiedottamiseen ja kokonaisvaltaiseen saavutettavuuteen nuorten näkökulmasta.
- Tuodaan tutortoiminta jokaiseen oppilaitokseen, jotta erityisesti kaikki uudet opiskelijat saavat tarvitsemansa opastuksen ja tuen opintoihin kiinni pääsemiseksi.
- Tarjotaan erityisopetusta ja muuta erityistä tukea kaikille sitä tarvitseville, jotta psyykkiset ja fyysiset rajoitteet eivät luoe esteitä opintielle. Huolehditaan erityisen tuen jatkumosta perusopetuksesta toiselle asteelle.
- Sujuvoitetaan opiskelu- huollossa yhteistyön toteutumista erityisesti kodin ja koulun sekä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen välillä.

”

**TUODAAAN
TUTORTOIMINTA
JOKAISEEN OPPILAITOKSEEN**

JOUSTAVAT, YKSILÖLLISET RATKAISUT

Opintojen etenemisen ongelmiin ja koulutuksen keskeyttämiseen voi vaikuttaa monet syyt. Osa niistä voi johtua opetuksen järjestämisestä, osa voi johtua ongelmista muilla elämän osa-alueilla. Koska ongelma ovat yksilölliset, tulee niihin voida tarjota myös yksilöllisiä, joustavia ratkaisuja.

- Jokaisen tulee laatia henkilökohtainen opinto-suunnitelma, jota päivitetään opintojen kuluessa yhteistyössä opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa. Opintosuunnitelman tulee ottaa aidosti huomioon opiskelijan valmiudet ja tavoitteet.
- Tavoitteellisen suoritusajan tulee joustaa opiskelijan tarpeiden mukaisesti.
- Varmistetaan yksilölliset mahdollisuudet opintojen suorittamiseen tarjoamalla joustavaa perusopetusta jokaiselle sitä tarvitsevalle ja laajentamalla periaate myös toiselle asteelle.

**”VAHVISTETAAN
KOKO KOULU OHJAA
-PERIAATETTA**

SUOMEN
LUKIOLAISTEN
LIITTO